

MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN VUOSIKERTOMUS 1.1.2021–31.12.2021

MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖ sr
Taavetti Laitisen katu 4, 00300 Helsinki
www.miinasillanpaa.fi
etunimi.sukunimi@miinasillanpaa.fi
Y-tunnus 0202032–0

MIINA
SILLANPÄÄN
SÄÄTIÖ

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	3
1. MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN TARKOITUS JA KONSERNIRAKENNE	4
2. ROHKEAA KEHITTÄMISTYÖTÄ PAREMMAN IKÄÄNTYMISEN HYVÄKSI	4
2.1. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA.....	6
Työikäisten kehitysvammaisten toimintakyvyn ylläpitäminen terveyskäyttäytymiseen vaikuttavan Keko-valmennuksen avulla (KEKO).....	6
Kuu kiurusta kesään – Elinvoimaa luonnosta ikääntyneiden omaishoivaan.....	7
Löydetyt miehet	9
Tunne voimavarasi -ikäntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavaraksi	9
Voimaa ikämiesten arkeen	11
Kunnon kaveri.....	12
Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa	13
Merkityksellinen lautanen – Ryhmäkotien ruokailun kehittäminen	13
Kulttuuri ja elinympäristö hyvän ikääntymisen edistäjinä	14
Apuhahat.....	15
2.2. ARVOA YKSILÖLLE JA YHTEISKUNNALLE.....	15
Strategiamme mukaista vaikuttamistoimintaa	15
Viestintä toimintamme tukena	16
3. TALOUS, HALLINTO JA OMAISUUDEN HOITO.....	18
4. TOIMINNAN ARVIOINTI JA TULEVA KEHITYS	19
LIITE 1.....	20
LIITE 2	21

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Koronapandemian vuoksi edellisenä vuonna alkaneet poikkeusolot jatkuivat koko vuoden 2021, mikä vaikutti meidän kaikkien elämään. Korona-aikana ikäihmiset ovat olleet erityisen haavoittuvassa asemassa, koska monilla riskiryhmään kuulumisen on vähentänyt liikkumista ja sosiaalisia suhteita. Tämän vuoksi panostimme säätiön toiminnassa yksinäisyyden torjuntaan ja toimintakyvyn ylläpitämiseen järjestämällä mahdollisuuksia sekä virtuaaliseen että lähitoimintaan. Poikkeusolot vaikuttivat myös kehittämistyömme tulosten ja tuotosten levittämiseen, sillä koronan takia lähitapahtumat ja -tilaisuudet peruuntuivat.

Säätiön omistaman yhtiön Wilhelmiina Palvelut Oy:n toiminnassa koronapandemian vaikutus näkyi erityisesti toiminnan sijais- ja henkilöstökustannuksissa. Palvelujen kysyntä sen sijaan jatkui vahvana ja vuoden lopussa tehtiinkin päätös Wilhelmiina Palvelut Oy:n toiminnan laajentumisesta Helsingissä vuonna 2023 valmistuvaan uuteen kohteeseen. Tämä mahdollistaa lähivuosina palvelujen tarjoamisen entistä laajemmalle asiakaskunnalle.

Vuosi 2021 käynnisti säätiön uuden strategiakauden, joka jatkuu vuoteen 2024 saakka. Keskitymme rohkealla kehittämistyöllämme tuottamaan hyvää arkea ikääntyville ihmisille, niin että me kaikki voisimme ikääntyä paremmin. Yhdessä ikääntyvien kanssa haemme ratkaisuja heidän arkeansa vaikeuttaviin tekijöihin ja tuomme esille myös vaikeana pidettyjä ikääntyvien elämään liittyviä teemoja. Laaja-alainen yhteistyö sekä ikääntyvien itsensä että ammattilaisten kanssa luo perustan työllemme ja mahdollistaa hankkeissa kehitetyn toiminnan levittämisen ja juurtumisen eri puolille Suomea.

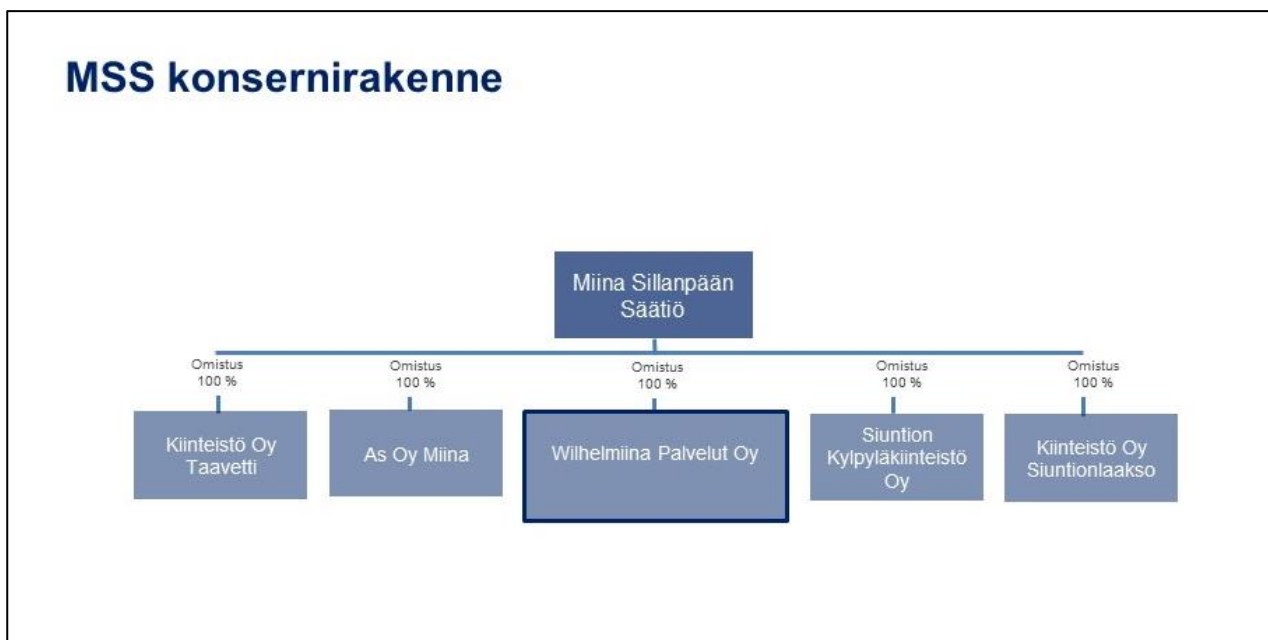
Ulkopuolinen rahoitus on ensiarvoisen tärkeää kehittämistoiminnallemme, joten haimme toimintavuoden aikana uusia rahoituslähteitä ikääntyvien ihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä edistävään toimintaan. Onnistuimmekin laajentamaan sekä kehittämistoiminnan rahoituspohjaa että löytämään uusia yhteistyökumppaneita erityisesti hyvinvointialueilta ja kunnista.

Kiitän lämpimästi koko säätiökonsernin henkilöstöä, yhteistyökumppaneitamme, hankkeisiin osallistuneita kansalaisia sekä Asumispalvelukeskus Wilhelmiinan asukkaita ja heidän läheisiään poikkeusolosuhteissa tehdystä yhteistyöstä. Toivon, että lähitulevaisuus tuo mukanaan terveyttä ja turvallisuutta.

Eija Sorvari
Toimitusjohtaja

1. MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN TARKOITUS JA KONSERNIRAKENNE

Vuonna 1965 perustettu Miina Sillanpään Säätiö sr toteuttaa sääntöjensä mukaisesti kansanterveyttä edistävää toimintaa järjestämällä ja kehittämällä ikääntyneiden asumista ja muita palveluja sekä kuntoutusta. Lisäksi säätiö tukee toimialojensa tutkimustoimintaa myöntämällä apurahoja tieteellisiin tutkimuksiin. Säätiö toteuttaa sääntömääräistä tarkoitustaan omalla toiminnallaan sekä omistamiensa yhtiöiden toiminnan kautta. Oma toimintanaan säätiö keskittyy yleishyödylliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Liiketoimintana harjoitettavaa palvelutoimintaa järjestää säätiön kokonaan omistama yhtiö Wilhelmiina Palvelut Oy, joka tuottaa hoiva-, asumis- ja kuntoutuspalveluja ikäihmisille. Yhtiön toimipaikka on Helsingin Pikku Huopalahdessa. Lisäksi säätiökonserniin kuuluvat kiinteistöhallintayhtiöt Siuntion Kylpyläkiinteistö Oy, Kiinteistö Oy Taavetti, Asunto Oy Miina ja Kiinteistö Oy Siuntionlaakso.

Kuvio 1. Miina Sillanpään Säätiö -konsernin rakenne

2. ROHKEAA KEHITTÄMISTYÖTÄ PAREMMAN IKÄÄNTYMISEN HYVÄKSI

Miina Sillanpään Säätiö on kehittämisen asiantuntija, jonka tuottamat toimintamallit ja aineistot ovat levinneet valtakunnalliseen käyttöön. Toimintavuonna yleishyödyllisen tutkimus- ja kehittämistoimintamme tavoitteena oli strategian mukaisesti edistää ikääntyvien elämänlaatua ylläpitämällä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä kehittämällä hyvinvointia tukevaa elinympäristöä.

Kuvio 2. Säätiön strategia ja arvot. (Tuuli Hannikainen, suunnittelija, teollinen muotoilija)

Hyvän ikääntymisen ratkaisujen löytämiseksi ja vaikuttavien tuotosten aikaansaamiseksi ikääntyvät ihmiset osallistuivat itse aktiivisesti säätiön kehittämistoiminnan eri vaiheisiin. Toimintavuonna suunnittelimme myös uusia osallistavia toimintamuotoja, joiden avulla pystymme kohdentamaan kehittämis- ja vaikuttamistoimintaamme entistä tarkemmin ikääntyvien ihmisten omiin tarpeisiin. Suunnittelun tuloksena käynnistyy vuonna 2022 Hyvän ikääntymisen etsijät -toiminta.

Tutkimus- ja kehittämisyyömme toteutui pääosin kehittämishankkeiden välityksellä, joihin saimme ulkopuolista rahoitusta. Hankkeiden innovatiivinen ja yhteistoiminnallinen suunnittelu sekä ulkopuolisen hankerahoituksen hakeminen edellyttävät joustavuutta ja nopeaa reagointia. TKI-toimintamme toteutuu monialaisessa kehittäjäkumppanuudessa kansalaisten, sosiaali- ja terveysalan sekä teknologia-alan asiantuntijaorganisaatioiden, korkeakoulujen, yliopistojen, hyvinvointialueiden, kuntien ja yritysten kanssa.

Toimintavuonna onnistuimme erinomaisesti uusissa hankehauissa, sillä saimme kaikkiin hakemiimme neljään uuteen hankkeeseen hankeavustuksen. Hankkeista kaksi käynnistyi jo toimintavuoden aikana. Samalla laajeni ulkopuolisten avustusten rahoituspohja, sillä kolme neljästä uudesta hankkeesta toteutuu uusien rahoituskumppanien avulla.

Seurasimme ja arvioimme kehittämistyön tuloksia ja vaikutuksia hankekohtaisesti. Säätiön henkilöstölle tehdyn kyselyn perusteella henkilöstö itse arvioi, että onnistuimme vuonna 2021 erityisesti ikääntyvien elämänlaadun ja toimintakyvyn edistämisessä. Tämän osoittivat myös hankkeiden tuloksellisuusarviot ja osallistujilta saatu palaute. Onnistuminen asumiseen ja elinympäristön kehittämiseen suuntautuvien hankeavustusten hakemisessa mahdollistaa strategian mukaista kehittämistoimintaa, mitä pidettiin myös tärkeänä.

Etätyö edellytti virtuaalisten keinojen monipuolista suunnittelua ja käyttöönottoa henkilöstön vuorovaikutuksen, kehittämistyön ideoinnin ja keskinäisen viestinnän mahdollistamiseksi. Sisäisenä prosessina vahvistimme osaamisen jakamista, jota edistimme käynnistämällä henkilöstöltä hyvän palautteen saaneet teemalliset aamukahvitilaisuudet.

Jatkoimme päättyneiden toimintojen Kuu kiurusta kesään, Löydetyt miehet, Muistipuisto ja Neuvokkaat naiset -hankkeiden tulosten levittämistä ja toimintamallien valtakunnallista juurruttamista. Yllä olevissa hankkeissa syntyneiden tuotosten, kuten Muistipuisto-palvelun ja Luontokorttien käyttö ja kysyntä jatkuivat koko vuoden vilkkaana. Lisäksi ylläpidimme digitaalisia Muistipuisto.fi ja Luontosivusto.fi -palveluja. Myös Neuvokkaat naiset -hankkeen sähköinen materiaalipankki oli edelleen käytettävissä.

Suurin osa toimintavuodesta toteutui koronapandemian vuoksi poikkeusolosuhteissa, mikä vaikutti merkittävästi toimintaan ja edellytti erityisesti hankkeiden ryhmätoimintojen muokkaamista niin, että niissä voitiin käyttää kasvokkaisten kohtaamisten rinnalla virtuaalisia menetelmiä.

2.1. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

Työkäisten kehitysvammaisten toimintakyvyn ylläpitäminen terveyskäyttämiseen vaikuttavan Keko-valmennuksen avulla (KEKO)

Työkäisille kehitysvammaisille henkilöille ja heidän ohjaajilleen sekä lähipiirilleen suunnatun ryhmämuotoisen Keko-valmennuksen tavoitteena on kehitysvammaisten osallistujien terveyskäyttämisen ja fyysisen toimintakyvyn koheneminen sekä sairausriskien pieneneminen. Tavoitteena on myös, että valmennettavien ohjaajien terveellisiin elämäntapoihin liittyvät tiedot, taidot ja asenteet vahvistuvat niin, että he osaavat tukea ja ohjata kehitysvammaisia henkilöitä elämäntapamuutoksissa sekä omalla toiminnallaan että ympäristötekijöitä muokkaamalla. Lisäksi tavoitteena on, että lähipiirin, kuten läheisten ja muiden ohjaajien, tiedot kehitysvammaisen henkilön terveyskäyttämiseen vaikuttavista tekijöistä ja sitä edistävästä keinoista lisääntyvät. Monipuolinen, noin vuoden kestävä Keko-valmennusprosessi alkaa ohjaajille suunnatulla etävalmennuksella. Etävalmennuskerrat toteutetaan ennen ensimmäistä lähijaksoa sekä lähijaksojen välissä.

Toimintavuonna valmennuksiin osallistui viisi ryhmää, joissa oli yhteensä 38 kehitysvammaista henkilöä ja heidän 11 ohjaajaansa. Ryhmämuotoiset lähijaksot toteutuivat osallistujien kotipaikkakunnalla tai sen läheisyydessä. Keko-valmennuksen sisältöalueina olivat liikunta, terveellinen ravitseminen, uni ja omasta hygieniasta huolehtiminen sekä suunterveys. Käytännönläheisessä valmennuksessa tunnistettiin vahvuuksia ja haastettiin terveyden kannalta epäedullisia käyttäytymistapoja yhdessä oppien, kokeillen ja tehden. Keko-puisto-verkkopalvelussa osallistujat harjoittelivat ja syvensivät opittua sekä jaksojen aikana että niiden jälkeen. Keko-puisto sai hyvää palautetta selkeydestään ja monipuolisuudestaan. Toimintavuonna lisäsimme ja kehitimme sisältöä Keko-puistoon, joka pohjautuu Muistipuiston onnistuneelle kehittämistyölle.

Valmennuksen tuloksellisuutta selvitimme terveystieteiden ja fyysisen toimintakyvyn testeillä sekä elintapakyselyillä. Tulosten perusteella osallistujien fyysinen toimintakyky koheni ja sisäelinrasvan määrä sekä BMI (painoindeksi) pienenevät jonkin verran. Elintapakyselyiden perusteella kestävyys- ja lihasvoimaharjoittelu lisääntyivät. Lisäksi uni ja päiväaikainen vireystila paranivat. Myönteiset tulokset ilmenivät myös parempina ruokailutottumuksina, herkkujen syönnin harvenemisena sekä parantuneena suuhygienian hoitona. Suurin osa kehitysvammaisista osallistujista koki saavuttaneensa yksilölliset terveystavoitteensa.

Ohjaajilta saimme hyvää palautetta etävalmennuksen sisällöstä ja toteutuksesta. Myös ohjaajat etenivät oikeaan suuntaan saavuttaen asettamansa ohjaustavoitteet osin tai kokonaan. Tuloksia heikensivät koronatilanteesta ja alan työvoimapulasta johtuva kuormittuminen sekä ajanpuute, jota uusien toimintatapojen ja käytänteiden käyttöönotto olisi edellyttänyt. Tavoitteiden toteutumista pidettiin kuitenkin mahdollisena, kun uusia toimintamalleja otetaan käyttöön seuranta-aikaa pidemmällä aikavälillä.

Lähipiirille suunnattuihin infotilaisuuksiin osallistui 42 henkilöä. Infotilaisuuksiin osallistuneet arvioivat saamansa tiedon itselleen hyödylliseksi. He kuvasivat voivansa auttaa kehitysvammaisia osallistujia muutoksissa monin tavoin.

Viestinnällistä yhteistyötä teimme Kehitysvammaliitto ry:n kanssa. Kehitysvammatuki 57 ry:n Vipinä-hankkeessa yhteistyö toteutui ohjausryhmäedustuksena. Keko-valmennus sai sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää kohdennettua STEA-toiminta-avustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi toiminnan kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Kuu kiurusta kesään – Elinvoimaa luonnosta ikääntyneiden omaishoivaan

Kuu kiurusta kesään -hankkeen tavoitteena oli, että ikääntyneet omaishoitoperheet kokevat hyvinvointinsa edistyneen luontoperustaisen toiminnan avulla ja omaishoidon toimijat

käyttävät ja soveltavat hankkeen luontoperustaista toimintamallia omaishoitoperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Nautitaan luonnosta! -toimintamalli muodostuu luontoretkeilyyn painottuvasta ryhmätoiminnasta, virtuaalisesta Nautitaan luonnosta -sivustosta (www.luontosivusto.fi) sekä Nautitaan luonnosta-korttipakasta, joka löytyy sähköisenä Luontosivustolta ja on myös tilattavissa painotuotteena Miina Sillanpään Säätiöstä.

Toimintavuoden aikana keskityimme toimintamallin ja tuotosten levittämiseen. Keväällä 2021 haastattelimme kolmen pilottina toimineen Omaishoitajaliiton jäsenyhdistyksen työntekijöitä heidän kokemuksistaan Nautitaan luonnosta! -toiminnasta sekä sen käytettävyydestä ja hyödynnettävyydestä. Työntekijät pitivät luontoperustaisen toiminnan käytettävyyttä hyvänä sen monipuolisuuden ja joustavuuden takia. Haastatteluissa todettiin, että hankkeen luontoryhmään osallistuminen edisti luontotoiminnan käynnistymistä yhdistyksissä ja toimintaa on sovellettu muihinkin omaishoitajien ryhmiin.

Paransimme Luontosivusto.fi -palvelun käytettävyyttä ja saavutettavuutta selkeyttämällä sivuston rakennetta sekä sivustolla olevia sisältöjä. Luontosivusto.fi sivuilla oli vuoden 2021 aikana yhteensä noin 11 400 kävijää. Säännöllisten kävijöiden määrä kasvoi ja vierailuajat pidentyivät. Kävijämäärien kasvu oli loppuvuonna jopa 20 prosentin luokkaa.

Suuren suosion saavuttaneesta Nautitaan luonnosta -korttipakasta otimme jo kuudennen painoksen. Korteja kysyttiin laajasti eri toimialojen ammattilaisten käyttöön sekä julkiselle että kolmannelle sektorille. Korteja käytettiin vanhustyössä sekä erityisryhmien kuntoutuksessa, mielenterveystyössä, GreenCare-toiminnassa sekä sote-alan koulutuksessa. Saimme kiittävää palautetta siitä, että kortit ovat helppokäyttöisiä, sisältönsä puolesta innostavia ja ne rikastavat myös ryhmätoimintaa. Lisäksi niitä voidaan käyttää ulkona toteutettavissa ryhmissä.

Hankkeen pääyhteistyökumppanit olivat Omaishoitajaliitto ry., Sininauhaliitto ry. ja Suomen Luonnonsuojeluliitto ry. Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry:n Isovanhemmat ja lapset metsään -hankkeen kanssa teimme ohjausryhmäyhteistyötä. Tapio Oy:n Metsästä kansanterveyttä -hankkeen kanssa toteutimme yhteisen webinaarin.

Kuu kiurusta kesään -hanke (2017–2021) sai sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi hankkeen kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Löydetyt miehet

Löydetyt miehet -hankkeen tavoitteena oli syrjäytymisvaarassa olevien 45–65-vuotiaiden kainuulaismiesten arjen hyvinvoinnin vahvistuminen ja elämänhallinnan kohentuminen kohti liikunnallisempaa, päihteettömämpää ja terveellisempää elämäntapaa.

Toimintavuoden keskeisenä painoalueena oli paikallisen verkostoyhteistyön ja varhaisen tuen yhteistoimintamallin kehittäminen sekä toiminnan juurruttaminen. Toimintavuonna järjestimme yhteistyössä Kajaanin Työvoimayhdistyksen ja Sosped-säätiön kanssa Löydetyt miehet -ryhmiin osallistuneille miehille mentorointikoulutusta, jonka tavoitteena oli rohkaista miehiä aloittamaan omaa ryhmätoimintaa. Mentorointia varten otimme yhteyttä 30 mieheen, joista yhdeksän osallistui mentorointikoulutukseen sekä valmennukseen, jolla tuettiin uusien ryhmien käynnistymistä. Kajaanissa Löydetyt miehet -ryhmät jatkuivat edelleen Kajaanin Työvoimayhdistyksen toimintana.

Innokylässä olevaa aineistoa täydensimme hankkeen tuloksilla, hankkeesta tuotetulla Juttukavereita ja toimintaa miesryhmässä -videolla sekä Hyvinvoinnin portaat -toimintamallilla. Toimintamalli kuvaa ryhmässä toteutuvan vertaisuuden tarjoamia hyvinvointia edistäviä tekijöitä sekä eri toimijoiden välisen yhteistyön merkitystä osana miesten hyvinvoinnin rakentumista. Vuodelta 2020 siirtyneitä hankkeen levittämiseen liittyviä toimenpiteitä ei voitu toteuttaa koronan takia.

Löydetyt miehet -hankkeen (2018–2021) pääyhteistyökumppanit olivat Hengitysliitto ry, EHYT ry, Eläkeliitto ry. ja Kajaanin työvoimayhdistys ry. Lisäksi teimme yhteistyötä Sosped-säätiön Feniks-hankkeen kanssa.

Hanke sai sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi hankkeen kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Tunne voimavarasi -ikäntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavaraksi

Hankkeen tavoitteena on edistää ikäntyvien omaishoitajanaisten hyvinvointia ja jaksamista, ehkäistä omaishoitosuhteissa tapahtuvaa kaltoinkohtelua sekä lisätä omaishoitajia kohtaavien ammattilaisten ja vapaaehtoisten osaamista väkivallan tunnistamiseksi ja puheeksi ottamiseksi. Hankkeen kohderyhmänä ovat ikäntyvät omaishoitajanaiset, jotka käyttävät tai pelkäävät käyttävänsä väkivaltaa sekä omaishoitajia työssään kohtaavat järjestöyöntekijät, vapaaehtoiset ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset.

Yhteyttä ottaneiden omaishoitajien kanssa kävimme yksilökeskustelut, joiden tavoitteena oli kartoittaa omaishoitajan tuen tarpeita sekä ohjata heitä hankkeen vertaisryhmään. Yhteistyössä Omaishoitajaliiton pilottiyhdistysten kanssa toteutimme kuusi vertaisryhmää.

Vertaisryhmät olivat sekä verkkovertaisryhmiä että lähivertaisryhmiä. Ammatillisesti ohjattujen Tunne voimavarasi -ryhmien tavoitteena oli omien tunteiden ja tarpeiden tunnistaminen sekä tunteiden säätelyn ja omien voimavarojen vahvistaminen. Vertaisryhmän päättymisen jälkeen järjestimme ryhmäläisille seurantatapaamisen, jossa arvioitiin ryhmätoiminnan vaikutuksia. Ammatillaisia kohtasimme erilaisissa tilaisuuksissa, jotka tapahtuivat koronatilanteen vuoksi virtuaalisesti.

Yksilökeskustelujen sisällöistä annettu palaute oli erittäin myönteistä ja kaikki omaishoitajat pitivät yksilökeskusteluja itselleen hyödyllisinä. TunneVaaka® -työkalulla selvitimme ryhmiin osallistuneiden omaishoitajien voimavaroja ja huolten määrää sekä ryhmän alussa että sen lopussa. TunneVaaka® oli tärkeä väline myös itsetyöskentelyn pohjana. Vertaisryhmään osallistuneista 67 %:lla voimavarat kasvoivat toiminnan aikana. Seurantahaastattelujen perusteella ryhmiin osallistuneet omaishoitajat kokivat vertaisryhmätoiminnan erittäin tarpeellisenä ja hyödyllisenä. Vertaisryhmät tarjosivat tilan omien huolien jakamiselle samassa tilanteessa olevien kanssa. Erityisesti osallistujat kokivat saaneensa voimavaroja ja työkaluja arkeensa.

Syksyllä 2021 julkaisimme TunneVaaka® – Työkaluja omaishoitajille -kirjasein, jonka tavoitteena on edistää omaishoitajien hyvinvointia ja jaksamista rohkaisemalla avun hakemiseen sekä vaikeista asioista puhumiseen. Julkaisu on ensisijaisesti tarkoitettu omaishoitajille, mutta siitä hyötyvät myös omaishoitajien kanssa työskentelevät ammattilaiset ja vapaaehtoiset. Kirjasein lisäksi hankkeessa julkaistiin video, jonka kehyskertomus on kooste vertaisryhmiin osallistuneiden omaishoitajanaisten omista kokemuksista. Lisäksi työstimme Omaishoito ja kaltoinkohtelu verkko-opintojakson yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa.

Ammattilaisille järjestettiin yksi työpaja, jonka palautteessa osallistujat totesivat, että hankkeessa oli onnistuttu tuomaan esille uusia ja tärkeitä väkivaltaa käsitteleviä näkökulmia. Tunne voimavarasi – ikääntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavaraksi -hanke (2020–2022) on Miina Sillanpään Säätiön, Maria Akatemia ry:n, Kuntoutussäätiön ja Omaishoitajaliitto ry:n yhteishanke, jota koordinoi Miina Sillanpään Säätiö. Hankkeen muita yhteistyökumppaneita ovat Etelä-Karjalan Omaishoitajat ry, Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry, Lakeuden Omaishoitajat ry, Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ry, Kirkkohallitus, Metropolia ammattikorkeakoulu sekä Viola ry.

Hanke sai sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi oman osuutensa kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Voimaa ikämiesten arkeen

Voimaa ikämiesten arkeen -hankkeen tavoitteena on eläkkeelle siirtyvien ja siirtyneiden 60–70-vuotiaiden ikämiesten osallisuuden kokemusten, elämänhallinnan ja sosiaalisen toimintakyvyn lisääminen sekä yksinäisyyden vähentäminen. Erityistä huomiota hankkeessa kiinnitetään maahanmuuttajataustaisiin ikämiehiin, eronneisiin, leskiin sekä yksin asuviin miehiin, syrjäseudulla asuviin miehiin sekä työkyvyttömyys- tai varhaiseläkkeelle jääneisiin sekä työelämän ulkopuolella oleviin miehiin. Hanke toteutuu Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueilla, joissa pilottipaikkakuntina toimivat Imatra, Luumäki, Hamina ja Kotka. Hanke sisältää suljettua ja avointa miesryhmätoimintaa sekä vapaaehtoisvalmennusta.

Toimintavuonna käynnistyivät ensimmäiset suljetut miesryhmät Imatralla ja Haminassa. Ryhmien rekrytoinnissa ja järjestämisessä teimme tiivistä yhteistyötä paikallisten hyvinvointialueiden, kuntien ja järjestöjen kanssa sekä tiedotimme ryhmätoiminnasta monipuolisesti. Ryhmiin ohjautui osallistujia mm. aikuis- ja vanhussosiaalityön, työvoiman palvelukeskuksen sekä diakoniatyön kautta. Ryhmät kokoontuivat molemmilla pilottipaikkakunnilla kerran viikossa kymmenen viikon ajan. Ryhmiin osallistuvat miehet pääsivät itse vaikuttamaan ryhmän toimintaan sekä ryhmässä käsiteltäviin aiheisiin, joiksi valikoituivat mm. mielen hyvinvointi ja uni, hyvä vanheneminen, digitaidot, liikunta sekä ravitsemus ja ruuanlaitto. Ryhmätoiminta sisälsi myös asiantuntijavierailuja. Koronaturvallisuudesta huolehtimalla ryhmät pystyivät kokoontumaan lähitapaamisina.

Osallisuusindikaattorin perusteella osallisuus lisääntyi 70 %:lla ryhmätoiminnassa mukana olleista miehistä. Yksinäisyyden kokemuksessa ei havaittu ryhmäprosessin aikana muutosta ja osallistujat mainitsivatkin useasti, että korona-aikana yksinäisyys on lisääntynyt ryhmätoiminnasta huolimatta. Palautteen perusteella miehet kokivat ryhmätoiminnan tarpeellisenä. Se tarjosi mahdollisuuden luottamuksellisiin keskusteluihin tärkeistä ja henkilökohtaisista miehiä koskettavista asioista. Miehet toivoivat ryhmätoiminnalle jatkoa, jota tullaan järjestämään molemmilla paikkakunnilla avoimena miestoimintana.

Voimaa ikämiesten arkeen -hankkeen (2021–2024) yhteistyökumppaneina ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus (Eksote), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Kymsote), Imatran, Haminan ja Kotkan kaupungit, Luumäen kunta sekä Etelä-Karjalan mielenterveys ry.

Hanke sai sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi oman osuutensa kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Kunnon kaveri

Kunnon kaveri -hankkeen tavoitteena on ikäihmisten fyysisen toimintakyvyn ylläpitäminen, sosiaalisen vuorovaikutuksen lisääminen sekä yksinäisyyden tunteen lieventäminen yksilö- ja ryhmätoiminnalla. Toiminnan kohderyhmänä ovat kotona asuvat, yli 65-vuotiaat ikäihmiset Helsingin Pikku Huopalahdessa ja sen lähialueilla.

Järjestimme hankkeessa matalan kynnyksen maksuttomia liikuntatuokioita toimintakyvyltään eri tasoisille ikäihmisille. Toiminta käynnistyi elokuussa 2021 monipuolisella ulkoliikunnalla sekä yksilöllisten liikuntasuunnitelmien tarjoamisella. Pehdytimme vertaisohjaajiksi Helsingin senioriopettajat ry:n vapaaehtoisia, jotka aloittivat teemakävelyiden ohjaamisen syksyn aikana.

Yksilöllisistä liikuntasuunnitelmista kiinnostui syksyn aikana 18 henkilöä. Alkuhaastattelussa selvitimme ikäihmisten liikunnallisia tarpeita ja toiveita. Ulkoiluseuraa etsivät ikäihmiset ohjasimme pääkaupunkiseudun 4H-yhdistyksen liikuntatsempareille. Valtakunnallisena iäkkäiden ulkoilupäivänä järjestimme vapaaehtoisten voimin ulkoliikuntatapahtuman Taavetinpuistossa. Syksyllä siirryimme sisäliikuntaan, jolloin vapaaehtoiset jatkoivat ryhmien vertaisohjaajina. Syksyllä käynnistyi myös Ikämiehille suunnattu Kunnon ukko –toiminta. Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestimme mm. kaksi sirkustyöpajaa, seniorikaraten sekä ystävähierontaa.

Syksyn 2021 aikana oli yhteensä 72 Kunnon kaveri -tapahtumaa, keskimäärin kolmesti viikossa. Kunnon kaveri -toiminta tavoitti arviolta noin 150 alueen ikäihmistä ja sai ikäihmiset liikkumaan syksyn aikana yli 600 käyntikerran verran. Tapaamisiin saapui keskimäärin 10 ikääntynyttä tapahtumakertaa kohden. Toimintaan ohjautui pitkin toimintakautta uusia osallistujia. Ikääntyneet löysivät toisistaan seuraa ja ylläpitivät fyysistä toimintakykyään yhdessä. Syksyn aikana kerätyn palautteen mukaan 100 % vastaajista koki sekä toimintakykynsä että mielialansa parantuneen Kunnon kaveri -toiminnan ansiosta. Lisäksi 93 %:lla vastaajista yksinäisyyden tunne väheni. 86 % vastaajista oli saanut uuden ystävän tai ystäviä ja 100 % oli kokenut vertaisuutta sekä löytänyt uusia voimavaroja elämään.

Kunnon kaveri -hankkeen (2021–2022) yhteistyökumppaneita ovat Pääkaupunkiseudun 4H-yhdistys ja Helsingin Senioriopettajat ry, joiden kanssa teimme yhteistyötä etenkin liikuntakaveri- ja vapaaehtoistoiminnassa. Etsivää vanhustyötä kehitimme tiiviisti kunta- ja järjestöyhteistyönä Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n, Helsingin kaupungin Seniori-Infon, Mereon ja Omakotisäätiön kanssa. Viestinnällistä yhteistyötä teimme edellä mainittujen yhteistyötahojen lisäksi myös Munkkiniemen seurakunnan sekä Pikku Huopalahden asukastalon kanssa. Hankeyhteistyötä ja hanke-esittelyitä toteutimme järjestämällä liikunnallisia työpajoja PerformanceSirkuksen ja Tapanilan Erä ry:n kanssa.

Hanke sai avustusta Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2021 määrärahoista iäkkäiden ihmisten liikkumisen ja kulttuuritoiminnan edistämiseksi.

Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa

Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa -hankkeen (2021–2022) tavoitteena on edistää ikääntyneiden yhteisöllistä asumista Tuusulassa ja kehittää ikääntyneiden hyvinvointia edistäviä uusia ja innovatiivisia yhteisöllisen asumisen ratkaisuja. Hankkeen avulla on tarkoitus valmistella ensimmäisiä yhteisöllisen asumisen kohteita ja luoda uudenlaista tarjontaa ja kysyntää ikääntyneiden asuntomarkkinoille. Hankkeen kohderyhmänä ovat ikääntyneet tuusulalaiset seniorit.

Vuonna 2021 laadimme esiselvityksen yhteisöllisen asumisen ratkaisuista ja yhteisöllisyyden muodoista. Esiselvityksessä käsiteltiin myös välimuotoista asumista ja esiteltiin välimuotoisen asumisen esimerkkikohteita. Syksyllä 2021 Tuusulassa järjestettiin kolme samansisältöistä senioreille tarkoitettua yhteisöllistä asumista käsittelevää työpajaa. Tuusulalaisten senioreiden ohella työpajoihin osallistui myös kunnan työntekijöitä sekä rakennusliikkeiden edustajia. Osallistuimme työpajojen suunnitteluun ja fasilitointiin sekä vastasimme tulosten dokumentoinnista ja raportoinnista. Lisäksi säätiön edustajat osallistuivat rakennuttajien kanssa käytyihin tapaamisiin ja konsultoivat kuntaa hankkeen aikana.

Ympäristöministeriö on myöntänyt Tuusulan kunnalle ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmasta hankerahoituksen yhteisöllisen asumisen kehittämiseen. Toimimme hankkeessa ostopalvelusopimuksella yhteistyökumppanina Tuusulan kunnan kanssa sovittujen tehtävien ja vastuiden mukaisesti.

Merkityksellinen lautanen – Ryhmäkotien ruokailun kehittäminen

Vuonna 2019 Wilhelmiina Palvelut Oy:ssä käynnistyi Merkityksellinen lautanen -ravitsemushanke, jonka tavoitteena oli edistää Wilhelmiinan hoitohenkilöstön tietoa ravitsemuksesta ja sen merkityksestä ikääntyneille ihmisille sekä vahvistaa ruokailuympäristön ja -tilanteiden kehittämistä koskevaa osaamista. Hanke kohdistui ensisijaisesti ryhmäkotien ruokailuun. Ruokailuympäristön ja -tilanteiden kehittäminen toteutettiin yhteiskehittämisen keinoin ja siihen osallistuivat sekä asukkaat, hoitajat että keittiöhenkilökunta.

Hankkeen toimenpiteitä suunniteltaessa huomioimme ikääntyneiden ruokasuositukset (Vireyttä seniorivuosiin – ikääntyneiden ruokasuositus 2020), jotka ohjasivat käytännön toimenpiteitä. Merkityksellinen lautanen -hankkeessa tarkasteltiin asukkaiden ravitsemuksen laatua ja sen edellyttämiä tarpeellisia toimenpiteitä. Tämän ohella teimme muutoksia ruuan

rikastamiseen asukkaiden riittävän proteiinin saannin turvaamiseksi. Lisäksi kiinnitimme huomiota ruokailun sosiaaliseen merkitykseen. Raportoimme hankkeen tulokset vuonna 2021. Hankkeen myötä ruokailun merkitys osana ikääntyneiden hyvinvointia on noussut esille ja ruokailun kehittäminen jatkuu edelleen Wilhelmiinassa.

Merkityksellinen lautanen -ravitsemushanke toteutui yhteistyössä Wilhelmiina Palvelut Oy:n kanssa.

Kulttuuri ja elinympäristö hyvän ikääntymisen edistäjinä

Fyysistä toimintakykyä ylläpitävän ja sosiaalista vuorovaikutusta sisältävän toiminnan tavoitteena on tukea sekä itsenäisesti asuvien että palveluasumisen piirissä olevien ikäihmisten aktiivista ikääntymistä omassa ympäristössään. Asumispalvelukeskus Wilhelmiinan naapurustossa sijaitsevan Taavetinpuisto -senioriliikuntapuiston ja Wilhelmiinan sisäpihan välineet sopivat tasapaino-, lihasvoima- ja muistiharjoitteluun toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Taavetinpuistossa oli mahdollisuus yksilölliseen liikuntaharjoitteluun, mutta koronapandemian vuoksi lähialueen asukkaille suunniteltu puistotapahtuma peruuntui. Helsingin kaupunki vastasi Taavetinpuiston kunnossapidosta ja SenioriSonan ylläpitokustannuksista.

Koronarajoitusten vuoksi säätiön rahoittaman senioreille avoimen Laulusta voimaa! -kuoron harjoitukset järjestettiin etäyhteydellä kuoronjohtaja Marjukka Riihimäen johdolla. Koronatilanteen takia yhteisöllisyyden ja musiikin hyvinvointivaikutusten tukemiseksi suunniteltuja yhteislaulutilaisuuksia ei voitu toteuttaa toimintavuoden aikana. Myöskään joulukonserttia Wilhelmiinassa ei voitu järjestää.

Osallistuimme toimintavuonna neljännen kerran vuosittaiseen ARMAS-festivaaliin, joka nostaa esiin ikääntyneitä taiteilijoita, aktivoi yhteiskunnallista keskustelua ikääntymisestä ja tekee ikääntymisen teemoja näkyväksi taiteen keinoin. Yhteistyössä kuoronjohtaja Marjukka Riihimäen ja Laulusta voimaa! -seniorikuoron kanssa tuotimme ARMAS-festivaaliin musiikin kuntouttavaa merkitystä esille nostavan tekstitetyn yhteislauluvideon, jota on hyödynnetty mm. palvelutalojen toiminnassa korona-ajan rajoitteiden aikana. Videon katselukertoja oli loka-joulukuun aikana 360 kpl. Video vietiin myös Muistipuiston musiikkitarjontaan.

Lisäksi osallistuimme Koy Kaapelitalon tytäryhtiö Kaapelitehtaan Mediakeskus Oy:n koordinoiman ARMAS-festivaalin kehittämistyöhön, jossa pilotoitiin ikääntyville suunnattuja digitaalisia kulttuuripalveluja yhteistyössä taidealan ammattilaisten ja kohderyhmän edustajien kanssa. Kokosimme hankkeeseen osallistuneen ikääntyneiden ryhmän, teimme haastattelut digitaalisista palvelukokemuksista ja julkaisimme raportin Ateneumin taidetreffien tuloksista.

Apurahat

Säätiön jakamien apurahojen tavoitteena on mahdollistaa uusien ja innovatiivisten tieteellisten tutkimusten toteuttaminen. Säätiön hallitus päättää vuosittain tieteelliseen tutkimustyöhön myönnettävistä apurahoista.

Vuonna 2021 maksoimme apurahan väitöstutkimukseen, joka käsitteli ravitsemushoidon vaikutusta omaishoitajien ja -hoidettavien ravitsemustilaan, suun terveydentilaan, toimintakykyyn ja elämänlaatuun. Apurahan käytöstä saimme selvityksen, jonka mukaan tutkija oli tuottanut apurahakaudella yhden osajulkaisun ja aloittanut toisen osajulkaisun työstämisen. Vuonna 2018 apurahan saanut väitöstutkimus palvelutaloissa asuvien iäkkäiden ihmisten yksinäisyydestä sai toimintavuoden aikana kansainvälistä näkyvyyttä, sillä siitä hyväksyttiin julkistavaksi artikkeli Aging & Society -julkaisuun. Tutkija esitteli yksinäisyyttä koskevaa tutkimustaan toimintavuonna myös säätiön henkilöstölle ja Wilhelmiina Palvelut Oy:n esihenkilöille.

Uuden apurahan säätiön hallitus myönsi väitöstutkimukseen, jonka aiheena on inhimillisen kestävyuden rakentaminen, edistäminen ja ylläpitäminen ikääntyvien asumisessa.

2.2. ARVOA YKSILÖLLE JA YHTEISKUNNALLE

Strategiamme mukaista vaikuttamistoimintaa

Säätiö vaikuttaa yhteiskunnassa tekemällä sääntöjensä mukaista yleishyödyllistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä toimimalla aktiivisesti yhteistyöverkostoissa ikääntyvien ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoitteenamme on edistää sekä ikääntyvien ihmisten elämänlaatua että sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä yhteiskunnassa.

Vaikuttava ja vastuullinen kehittämistyömme edistää ikääntyneiden hyvää arkea sekä tuottaa arvoa yksilölle ja yhteiskunnalle. Kehittämistoimintamme tuotosten kysyntä ja meneillään olevien hankkeiden osallistujilta saatu palaute osoittivat, että ikääntyvät kokivat toimintamme vaikuttaneen elämänlaatunsa kohentumiseen. Palautteista ilmeni myös, että yksinäisyys on kuitenkin korostunut entisestään korona-aikana, minkä vähentämiseksi tarvitaan päättäjien ja toimijoiden monialaista yhteistyötä.

Nostimme yhteiskunnalliseen keskusteluun myös vaikeita aiheita. Tunne voimavarasi -hankkeen kehittäjäryhmä antoi äänen omaishoitajanaisten jaksamiselle ja saavutti valtakunnallista mediahuomiota tärkeälle teemalle. Yhdessä aktiivisten ja sitoutuneiden hankekumppaneiden kanssa saimme onnistuneesti huomiota sensitiiviselle aiheelle omaishoitoyössä tapahtuvan kaltoinkohtelun ja väkivallan ehkäisemiseksi.

Toimintavuonna järjestettiin kuntavaalit, ja kuntavaalitavoitteissamme painotimme ikääntyvien ihmisten osallisuuden vahvistamista, elinympäristön merkitystä hyvinvoinnin edistäjänä sekä järjestöjen tarjoamien toimintojen nivomista osaksi kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Valmistelimme myös aluevaaliviestintään sekä oman tiedotteemme että yhteisen tiedotteen usean vanhusjärjestön yhteisen Valtaa vanhuus -verkoston kanssa.

Asiantuntijuutemme ikääntyneiden hyvinvoinnin kehittäjänä ja kuntoutuksen asiantuntijana tunnetaan järjestöissä ja keskeisissä yhteistyöverkostoissa, minkä osoittivat toimintavuonna sekä pyynnöt hankeyhteistyöhön että valinnat edustuksiin toimikunnissa ja työryhmissä. Vaikuttamistyön painoalueena olleeseen ikääntyvien toimintakyvyn ylläpitämiseen säätiö vaikutti asiantuntijana mm. sosiaali- ja terveysministeriön, THL:n, Hyvinvointiala HALI ry:n ja SOSTE ry:n työryhmissä (liite).

Toimintavuonna säätiö antoi lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta. Säätiö osallistui myös Valtaa vanhuus -verkoston yhteiseen Omnibus-direktiiviä koskevaan asiantuntijalausuntoon, jossa otettiin kantaa ikääntyneiden ja muita heikommassa asemassa olevien, kuten muistisairaiden, suojaamiseen koti- ja puhelinmyynniltä.

Aktiivinen usean vuoden tiivis vaikuttamistyö Miina Sillanpään elämäntyön merkityksen tunnustamiseksi tuotti tulosta. Sisäministeriö ja Helsingin yliopiston almanakkatoimisto julkaisivat 19.3.2021 päätöksen Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen liputuspäivän lisäämisestä suomalaisiin kalentereihin vuodesta 2023 alkaen.

Viestintä toimintamme tukena

Koronapandemian jatkuessa käytimme viestintäresursseja yleisviestinnän lisäksi edelleen paljon poikkeusolojen viestintätarpeisiin sekä hanketoiminnan tukemiseen ja järjestämiseen ketterän toiminnan varmistamiseksi. Säätiö hyödynsi sosiaalisen markkinoinnin keinoja ja työkaluja viestinnän suunnitteluun, mikä edisti resurssien kohdentamista entistä tuloksellisempaan ja vaikuttavampaan toimintaan.

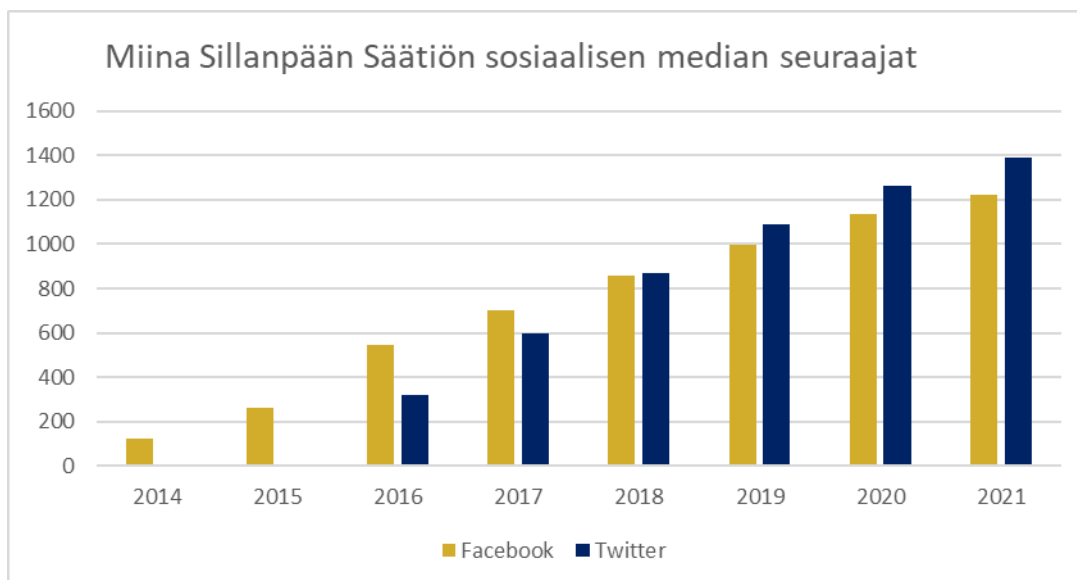
Koska lähitapahtumat peruuntuivat koronan vuoksi, painotimme tuotostemme aktiivista markkinointia ja toimintamallien levittämistä viestinnällisin keinoin. Valtakunnallisen mediaviestinnän lisäksi kiinnitimme erityistä huomiota paikallisiin viestintäkanaviin ja panostimme alueellisiin sosiaalisen median ryhmiin sekä paikallismediaan. Näkyvyys kasvatti tietoisuutta toiminnastamme, mikä ilmeni lisääntyneinä yhteydenottoina ja ryhmärekrytointien onnistumisina. Kaikista meneillään olevista hankkeista julkaistiin toimintavuoden aikana yksi tai useampi lehtiartikkeli. Mediatiedotteita julkaisimme Keko-valmennuksesta, säätiön

kuntavaalitavoitteista, omaishoitajien uupumisesta sekä Wilhelmiina Palvelut Oy:n kasvuhankkeesta.

Laajensimme viestinnässä digitaalisten menetelmien käyttämistä ja materiaaleja sekä aloitimme webinaarisarjan. Toteutimme vuoden aikana viisi webinaaria, joiden aiheita olivat luonnon hyvinvointivaikutukset, aivoterveys ja Muistipuisto, omaishoitajien jaksaminen sekä ikääntyvien miesten hyvinvointi ja miestyö. Virtuaalimessuilla ja -tapahtumissa esittelimme hankkeitamme erityisesti ammattilaisille.

Säätiön toiminnasta valmistui kolme raporttia ja TunneVaaka® - kirjanen sekä oppilaitosyhteistyönä digiryhmäopas Neuvokkaiden naisten -toimintamallista. Näiden sekä aiempien julkaisujen ja tuotosten kysyntä oli toimintavuonna suurta ja niitä levitettiin jopa enemmän kuin ennen korona-aikaa. Aktiivinen kohderyhmämarkkinointi edisti myös sähköisten tuotostemme käyttäjämäärien kasvua. Yhteistyöverkostomme toimivat entistä enemmän kehittämishankkeidemme tuotosten ja toimintamallien levittäjinä, mikä osoittaa onnistumista verkostoyhteistyössä.

Verkkosivujen kävijämäärä on vakiintunut ja uutiskirjeellämme sekä mediatiedotteillamme on keskimääräistä tasoa korkeammalle vakiintunut avausprosentti ja lukijamäärä. Sosiaalisen median seuraajien lukumäärä on myös kasvanut vuosi vuodelta. Tämä osoittaa, että kehittämistyömme herättää kiinnostusta ja tunnettuutemme on lisääntynyt.

Kuvio 3. Säätiön sosiaalisen median seuraajamäärän kasvu.

3. TALOUS, HALLINTO JA OMAISUUDEN HOITO

Säätiön hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä.

Säätiön hallituksen jäseninä toimivat:

Merja Mäkisalo-Ropponen	puheenjohtaja 28.4.2021 alkaen
Tuire Santamäki-Vuori	puheenjohtaja 28.4.2021 saakka
Pekka Räsänen	varapuheenjohtaja 28.4.2021 alkaen
Teija Hammar	jäsen
Sari Hosionaho	jäsen
Jyri Juusti	jäsen
Satu Korhonen	jäsen 28.4.2021 alkaen
Marja Pajulahti	jäsen

Säätiön hallituksen kevätkokous pidettiin 28.4.2021. Hallitus piti toimintavuoden aikana seitsemän kokousta. Toimitusjohtajana toimi kasvatustieteiden maisteri Eija Sorvari, tilintarkastajana KPMG Oy Ab päävastuullisena KHT Jaana Inki.

Miina Sillanpään Säätiö rahoittaa toimintansa pääosin omistamiensa kiinteistöjen, osakehuoneistojen ja maa-alueiden vuokraustuotoilla sekä julkisella rahoituksella. Säätiön tehtävänä on huolehtia varallisuudestaan siten, että säätiön sääntöjen mukainen toiminta on vakaata nyt ja tulevaisuudessa.

Säätiökonsernin omistamia kiinteistöjä ja huoneistoja korjattiin vuoden aikana kuntoarvioiden mukaisesti. Ennakoiva toiminta kiinteistöjen kunnossa pitämiseksi ja niiden jalostaminen toiminnan muutoksia ja asiakastarpeita vastaaviksi on välttämätöntä vuokratuottojen varmistamiseksi. Suurten ja ikääntyvien kiinteistöjen kunnossapidolla on oleellinen vaikutus säätiön toiminnan kannattavuuteen. Toimintavuonna jatkoimme Siuntion Kylpylän myyntiä sekä myynnin ohella muiden ratkaisuvaihtoehtojen kartoittamista kiinteistön vuokrasopimuksen päättyessä.

Asunto Oy Amos on Helsingissä Tarkk'ampujankatu 1:ssä sijaitseva asunto-osakeyhtiö, jonka osakekannasta säätiö omistaa 33 % ja säätiökonserni 43 %.

Säätiökonsernin rahoitusasema on hyvä, säätiössä ei ole korollista velkaa ja säätiökonsernin nettovelkaantumisaste on negatiivinen. Tarkemmat tiedot säätiön ja säätiökonsernin taloudellisesta asemasta ilmenevät säätiökonsernin tilinpäätöksestä, joka on saatavissa osoitteesta Miina Sillanpään Säätiö sr, Taavetti Laitisen katu 4, 00300 Helsinki.

4. TOIMINNAN ARVIOINTI JA TULEVA KEHITYS

Sääntöjen mukaiset vanhustyön, kuntoutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan tavoitteet toteutuivat säätiön omana toimintana ja yhtiötetyn liiketoiminnan kautta. Säätiön talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa asetetut tavoitteet toteutuivat pääosiltaan.

Miina Sillanpään Säätiöllä on vakiintunut asema innovatiivisena kehittäjänä, jonka tuottamat toimintamallit ja aineistot ovat levinneet valtakunnalliseen käyttöön. Säätiön vuosille 2021–2024 laaditun strategian mukaisesti toiminnan missiona on Hyvä arki ikääntyvälle. Strategian mukaisesti säätiön yleishyödyllisen työn tavoitteena on edistää ikääntyvien ihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä sekä sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä yhteiskunnassa. Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota tuloksellisuuteen, vaikutuksiin sekä hankkeissa syntyneiden toimintamallien levittämiseen ja juurruttamiseen.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan jatkuvalla kehittymiselle on olennaista, että toimintaan saadaan ulkopuolista rahoitusta. Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämien avustusten lisäksi on tärkeää löytää myös muita ulkopuolisen rahoituksen lähteitä. Keskeinen lähitulevaisuuden tavoite on yhteistyön lisääminen hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa, jotta voimme olla kehittämässä toimintamalleja, joilla järjestölähtöistä toimintaa nivotaan osaksi ikääntyvien ihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä edistäviä alueellisia ja paikallisia palveluja.

Kokonaan omistamamme Wilhelmiina Palvelut Oy:n liiketoiminnassa käynnistyy strategian mukainen kasvuhanke uuden hoivakodin rakentuessa ja valmistuessa vuoden 2023 aikana. Wilhelmiina Palvelut Oy:n merkittävänä haasteena on hoivaliiketoimialan heikon henkilöstötilanteen vuoksi ammattitaitoisen hoiva- ja hoitohenkilöstön rekrytointi ja pysyvyys. Wilhelmiina Palvelut Oy:n kysynnän nähdään jatkuvan vahvana.

Ennakoiva toiminta kiinteistöjen kunnossa pitämiseksi ja niiden jalostaminen toiminnan muutoksia ja asiakastarpeita vastaaviksi ovat lähitulevaisuuden haasteita. Suurten ja ikääntyvien kiinteistöjen kunnossapidolla on oleellinen vaikutus toiminnan kannattavuuteen. Säätiö on jatkanut Siuntion Kylpylän myyntiä sekä myynnin ohella muiden ratkaisuvaihtoehtojen selvittämistä kiinteistön vuokrasopimuksen päättyessä.

Koronapandemian jatkuminen ja virusmuunnokset aiheuttavat edelleen epävarmuutta konsernin toiminnassa vuonna 2022.

Konsernin liikevaihdon ja tuloksen vuonna 2022 odotetaan toteutuvan pääpiirteissään edellisen vuoden tasossa koronapandemian jatkuessa nykyisen kaltaisena.

LIITE 1

SÄÄTIÖN EDUSTUKSET VUONNA 2021

Eduskunnan ikäverkosto (jäsen)

Gerontologinen Ravitseemus GERY ry (hallituksen varapuheenjohtaja 20.5.2021 saakka)

Hyvinvointiala HALI ry:n kuntoutuksen taustaryhmä (jäsen)

Kehitysvammatuki 57 ry:n Vipinää-hanke (ohjausryhmän jäsen)

Kuuloliitto ry:n Kuule ja muista -hanke (ohjausryhmän jäsen)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry:n Isovanhemmat ja lapset metsään -hanke (ohjausryhmän jäsen)

Miina Sillanpään Seura ry (hallituksen varapuheenjohtaja)

Rehabilitation International Finnish Committee RIFI ry (jäsen)

Rehabilitation International Social Commission (jäsen)

Sosiaali- ja terveysministeriön lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjautuminen -hankkeen ikääntyneiden kuntoutuksen työryhmä (puheenjohtaja)

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

- Kuntoutusverkosto KUVE (jäsen)
- Vanhustyön VAHVA-verkosto (jäsen)
- Terveyden edistämisen verkosto (jäsen)

THL:n Muistisairauksien varhaisen toteamisen kansallinen palvelupolkumalli - yhteistyöverkosto (jäsen)

THL:n TOIMIA:n sosiaalialan sosiaalisen toimintakyvyn arviointi- ja asiantuntijaryhmä (jäsen)

Valtaa vanhuus -verkosto (jäsen)

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry:n Ikäteknologiakeskus (ohjausryhmän jäsen)

Vanhustyön keskusliitto ry:n valtuusto (jäsen, 22.4.2021 saakka)

LIITE 2

SÄÄTIÖN TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA 2021

Käynnissä olevat hankkeet/myönnetyt avustukset	hankkeen toiminta-aika
Ikäasumisen ennakointi	haettu 2021, toteutuu 2022
Keko – kehitysvammaisten elintapavalmennus	Ak-avustus; alkaen 2003
Kunnon kaveri	2021–2022
Kuu kiurusta kesään	2017–2021
Löydetyt miehet	2018–2021
Merkityksellinen lautanen	2019–2021
Tunne voimavarasi	2020–2022
Voimaa ikämiesten arkeen	2021–2023
Voimaa läheishoivaajien työssä jaksamiseen	haettu 2021, toteutuu 2022–2024 (hallinnoija Maria Akatemia ry)
Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa	2021–2022 (hallinnoija Tuusulan kunta)
Säätiön ylläpitämät toiminnot	
Muistipuisto	Muistipuisto.fi -verkkosivu
Neuvokkaiden naisten kestävätkonstit	Materiaalipankki, ryhmätoimintamallin digiopas oppilaitosyhteistyönä, Ryhmätoiminnan käsikirja ja Konstikokoelma
Taavetinpuisto	Ohjeistus senioriliikuntaan puiston laitteilla
Muistaakseni laulan	Laulukirja, musiikkitoiminta ikääntyneille
Tuotokset, toimintamallit, raportit	
Merkityksellinen lautanen	raportti
Ateneumin taidetreffit	raportti
Ikääntyneiden yhteisöllistä ja välimuotoista asumista koskeva esiselvitys	raportti: Tuusulan hankkeen kirjallisuuskatsaus
TunneVaaka® – Työkaluja omaishoitajalle -kirjanen	julkaisu, Tunne voimavarasi -hanke
Tunne voimavarasi: omaishoitajien kokemuksia uupumisesta	video, Tunne voimavarasi -hanke
”Omaishoito ja kaltoinkohtelu – tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja puuttuminen”	Opintokokonaisuus 5 op Metropolia AMK:lle, Tunne voimavarasi -hanke
Omaishoitajuuden palikat -materiaali, Kirkkohallitus yhteistyö	Tunne voimavarasi -hanke
Juttukavereita ja toimintaa miesryhmästä	video Löydetyt miehet -hankkeesta
Hyvinvoinnin portaat -malli	infograafi Löydetyt miehet -toimintamallista
Yhteislauluvideo Laulusta voimaa! -seniorikuoron ja musiikkineuvos Marjukka Riihimäen johdolla, tekstitetty	Muistaakseni laulan -toimintaa